

Số: /BC-UBND

Tuần Giáo, ngày tháng năm 2023

BÁO CÁO

Tình hình triển khai thực hiện các dự án đầu tư trồng cây Mắc ca năm 2023 và định hướng phát triển năm 2024, 2025

Tái cơ cấu ngành nông nghiệp được coi là một trong hai khâu đột phá trong Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện khóa XXI, nhiệm kỳ 2020 – 2025. Năm 2023 là năm bản lề của cả nhiệm kỳ, UBND huyện đã tập trung chỉ đạo đẩy mạnh tái cơ cấu ngành nông nghiệp, chuyển đổi cơ cấu cây trồng với khối lượng công việc khổng lồ, đã tổ chức triển khai trồng được 948 ha cây Mắc ca của người dân theo hình thức liên kết. UBND huyện báo cáo tình hình triển khai thực hiện các dự án trồng Mắc ca năm 2023 và định hướng phát triển năm 2024, 2025 với nội dung cụ thể như sau:

I. Kết quả triển khai thực hiện các dự án trồng Mắc ca năm 2023

1. Định hướng phát triển cây Mắc ca

Huyện Tuần giáo có tổng diện tích tự nhiên 113.000 ha (trong đó đất nông nghiệp là 109.000 ha chiếm 96,5%); toàn huyện 19.587 hộ dân thì có 17.370 hộ làm nông nghiệp chiếm 88,7%. Tổng diện tích đất người dân đang sản xuất nông nghiệp toàn huyện là 16.000 ha, hiệu quả kinh tế một số mô hình sản xuất nông nghiệp chính của huyện hiện nay như sau:

- Cây lương thực: Tổng diện tích cây lương thực là 12.000 ha (*chiếm 75% diện tích đất đang sản xuất nông nghiệp*). Tổng sản lượng lương thực hàng năm đạt 38.000 tấn, thu nhập bình quân 15,8 tr.đồng/ha; trừ chi phí (70%), thu nhập của người dân/1ha đất sản xuất khoảng **5 tr.đồng**.

- Cây cao su: Diện tích gần 1.300 ha, năng suất bình quân khoảng 1 tấn mù khô/ha; người dân được hưởng 10% sản phẩm, sau khi trừ các chi phí; mỗi ha người dân góp đất trồng Cao su được nhận **2 tr.đồng/năm**; thời kỳ giá mù Cao su ở mức cao thì thu nhập của người dân cũng chỉ khoảng 10 tr.đồng/ha.

- Cây Cà phê: Diện tích gần 550 ha, năng suất khoảng 8 tấn quả tươi/ha; thu nhập 1 ha Cà phê là 96 tr.đồng; trừ các chi phí thu nhập của người dân trồng Cà phê thu nhập khoảng **60 tr.đồng/ha**, thời gian cho thu hoạch 12-13 năm. Tuy nhiên, cây Cà phê hiện nay chưa gắn với chế biến và đầu ra ổn định.

- Chăn nuôi: Tổng đàn gia súc đạt 88.440 con (trong đó: Đàn trâu đạt 18.000 con; đàn bò đạt 18.500 con; đàn lợn đạt 51.940 con). Tổng đàn gia cầm 928.000 con. **Trung bình mỗi hộ dân có 1 con trâu, 1 con bò, 3 con lợn và 53 con gia cầm**, chủ yếu chăn thả nhỏ lẻ nên hiệu quả và thu nhập đem lại là rất thấp.

Do sản xuất nông nghiệp hiệu quả thấp, người dân bỏ nương đi làm ăn xa

(1/3 diện tích nương đang bỏ hoang), tổng số lao động đi làm ăn xa của huyện là gần 15.000 nghìn người (*chiếm 26,6% tổng số người trong độ tuổi lao động*); thu nhập bình quân khoảng **5-7 tr.đồng/tháng**. Tuy nhiên số tiền mà người lao động có thể mang về cho gia đình còn ít, mặt khác khi lao động đi làm ăn xa rất dễ vướng vào các tệ nạn xã hội.

Trong giai đoạn 2016-20220, huyện được giao 72 tỷ đồng vốn sự nghiệp các Chương trình MTQG và đã hỗ trợ được 2.529 con trâu, bò sinh sản; 29.500 con gia cầm; 153 máy nông nghiệp; 359,23 ha cây ăn quả theo liên kết chuỗi,... Tuy nhiên qua đánh giá hiệu quả đem lại chưa cao, chưa tạo ra sinh kế bền vững cho người dân.

*** Đối với cây Mắc ca**

- Cây Mắc ca được đưa vào trồng thử nghiệm tại huyện Tuần Giáo từ năm 2013, đến nay một số diện tích Mắc ca đã cho thu hoạch, sản lượng cao chứng minh là cây trồng phù hợp với điều kiện tự nhiên của huyện.

- Cây dài ngày có tuổi thọ hàng trăm năm, trồng 1 lần cho thu hoạch trong nhiều năm.

- Cây có giá trị kinh tế cao: 1 cây Mắc ca trưởng thành có thể cho 30-40kg quả và cho thu nhập khoảng 1trđ/cây/năm; trừ các chi phí thu nhập có thể cho thu nhập từ **120 - 130 tr.đồng/ha**

- Công chăm sóc, chi phí chăm sóc thấp: 1 năm bón phân 2-3 lần, làm cỏ 4-5 lần, tưới 6-7 lần; chi phí phân bón 1 năm khoảng 60-70 nghìn đồng/cây, nếu người dân chủ động được phân chuồng sẽ không mất tiền mua phân.

- Không phải nơi nào cũng trồng được cây Mắc ca: ở Việt Nam chỉ có Tây Bắc và Tây Nguyên là phù hợp, Tuần Giáo chúng ta rất may mắn khi có khí hậu, thổ nhưỡng phù hợp với cây Mắc ca.

- Nhu cầu hạt Mắc ca ở trong nước và trên thế giới rất lớn, hiện tại sản lượng mới đáp ứng ¼ nhu cầu.

- Toàn bộ quả Mắc ca do người dân Tuần Giáo trồng sẽ được tập đoàn TH bao tiêu trong thời gian 50 năm, giá thu mua theo giá Mắc ca trên thị trường Úc.

- Về môi trường: cây Mắc ca ngoài lấy quả còn là cây Lâm nghiệp có tác dụng phủ xanh đất trống, đồi núi trọc.

Vì vậy, UBND huyện quyết định phát triển cây Mắc ca và định hướng xác định cây Mắc ca là cây trồng chủ lực trong Tái cơ cấu ngành nông nghiệp và chuyển đổi cơ cấu cây trồng.

2. Quá trình triển khai thực hiện

Ngày 12/5/2023, UBND huyện đã trình BTV Huyện ủy xin chủ trương về việc phối hợp, hỗ trợ, tạo điều kiện cho Nhà đầu tư tổ chức triển khai thực hiện đảm bảo tiến độ dự án đầu tư trồng thâm canh cây Mắc ca tại huyện Tuần Giáo tỉnh Điện Biên. Sau khi được được sự nhất trí của BTV Huyện ủy (tại Thông báo số 637-TB/HU ngày 15/5/2023), UBND huyện đã phối hợp với Nhà đầu tư hoàn

thiện hồ sơ, thủ tục và đến ngày 10/7/2023 đã được UBND tỉnh chấp thuận chủ trương đầu tư đồng thời chấp thuận nhà đầu tư Dự án “Trồng thâm canh cây Mắc ca tại huyện Tuần Giáo, tỉnh Điện Biên” của Công ty cổ phần Du lịch và Nông nghiệp công nghệ cao Điện Biên với quy mô khoảng 11.700 ha (trong đó: Diện tích nhà nước cho thuê đất là 2.424 ha và diện tích liên kết với người dân là 9.276 ha) tại Quyết định số 1084/QĐ-UBND của UBND tỉnh Điện Biên.

UBND huyện đã tích cực nghiên cứu, tập trung nguồn lực các Dự án hỗ trợ phát triển sản xuất thuộc các Chương trình MTQG để phát triển cây Mắc ca; đồng thời chỉ đạo tăng cường công tác tuyên truyền, vận động để người dân thấy được hiệu quả kinh tế, các chính sách hỗ trợ phát triển cây Mắc ca¹, tổ chức cho người dân đi học tập, trao đổi kinh nghiệm trồng cây Mắc ca²...

Kết quả thực hiện năm 2023:

- Số lượng dự án đã triển khai: 32 dự án, trồng mới được 948 ha Mắc ca, thu hút được 2.480 hộ dân tham gia (*chiếm 14,3% tổng số hộ làm nông nghiệp trên địa bàn huyện*).

- Các đối tượng tham gia dự án liên kết: Công ty TNHH Một thành viên Him Lam Mắc ca (*đơn vị chủ trì liên kết*) và các bên tham gia liên kết gồm: Công ty Cổ phần du lịch và Nông nghiệp công nghệ cao Điện Biên, Công ty TNHH Hà Hoa Tuần Giáo và các hộ dân tham gia liên kết thuộc các Tổ hợp tác.

- Người dân khi tham gia Dự án sẽ được hỗ trợ:

+ Hỗ trợ toàn bộ cây giống.

+ Hỗ trợ toàn bộ phân bón trong vòng 5 năm, hỗ trợ phân bón cho đến khi cây ra quả ổn định, người dân có thu hoạch, có thu nhập từ cây Mắc ca.

+ Hướng dẫn, tập huấn về kỹ thuật từ lúc đào hố, trồng cây, chăm sóc, tía cành, thu hoạch. Chính quyền sẽ đồng hành cùng với người dân đến khi người dân nắm vững quy trình, kỹ thuật và đến khi được thu hoạch.

+ Cam kết bao tiêu toàn bộ quả Mắc ca cho người dân.

- UBND huyện đã chỉ đạo thành lập 155 Tổ hợp tác (*01 tổ/bản, Tổ trưởng Tổ hợp tác là Bí thư hoặc Trưởng bản hoặc người có uy tín, làm ăn giỏi*). Các tổ hợp tác sẽ triển khai tất cả các dự án liên kết sản xuất trên địa bàn bản, có vai trò là cầu nối giữa người dân và doanh nghiệp, đứng ra ký hợp đồng liên kết với doanh nghiệp; tiếp nhận cây giống, phân bón, vật tư, kỹ thuật sản xuất từ doanh nghiệp để cung cấp cho người dân; hướng dẫn, đôn đốc các hộ dân tổ chức sản xuất và thu gom sản phẩm bán cho doanh nghiệp; khi doanh nghiệp mua sản phẩm

¹ Phát hành 3.000 sổ tay tuyên truyền tổng thể về dự án và hướng dẫn kỹ thuật trồng cây Mắc ca. Biên soạn 36 tin bài, 40 bài, 60 tin lồng ghép tuyên truyền cùng nội dung khác, 21 video phóng sự..... tuyên truyền trên sóng phát thanh, kênh youtube, công thông tin điện tử của huyện và fanpage của Trung tâm Văn hóa – Truyền thanh – Truyền hình huyện. Tổ chức hàng chục buổi tuyên truyền, hướng dẫn kỹ thuật tại các xã theo hình thức trực quan, cầm tay chỉ việc. Tổ chức điểm Lễ ra quân trồng Mắc ca tại xã Quài Tở và nhân rộng ra các xã trên địa bàn...

² Đã tổ chức được 21 đoàn đi học tập, trao đổi kinh nghiệm trồng cây Mắc ca, với 891 người tham gia.

của người dân thông qua tổ hợp tác sẽ phải trả thêm cho tổ hợp tác một khoản kinh phí để hoạt động.

- Để thuận tiện trong quá trình triển khai thực hiện huyện đã thành lập các nhóm Zalo gồm: 01 nhóm zalo tổng và 155 nhóm zalo của các Tổ hợp tác (gồm tất cả các thành viên THT).

- Chủ động làm việc với Hội nông dân, Hội phụ nữ, Đoàn TN CS HCM, Ban Chỉ huy quân sự, Công an huyện và chỉ đạo ngành Giáo dục tích cực tham gia, hưởng ứng phong trào phát triển cây Mắc ca: Huy động lực lượng, hỗ trợ các hộ gia đình chính sách, khó khăn về lực lượng lao động đào hố và trồng cây Mắc ca.

- Tăng cường tuyên truyền, vận động người dân tích cực trồng xen những cây họ đậu trong các vườn Mắc ca, vừa có tác dụng cải tạo đất, hạn chế cỏ dại và tạo thu nhập cho người dân trong thời gian cây Mắc ca chưa cho thu hoạch.

- Để đảm bảo đầu ra cho sản phẩm ra cho cây Mắc ca, UBND huyện đã tìm kiếm, gặp gỡ và ký kết hợp tác cùng các Tập đoàn, Hiệp hội... có uy tín, tiềm lực. Cụ thể:

+ Ngày 29/6/2023, UBND huyện đã ký kết bản ghi nhớ thống nhất nội dung ghi nhớ hợp tác với Tập đoàn TH, theo đó Tập đoàn cam kết bao tiêu toàn bộ quả Mắc ca trong thời gian 50 năm, giá thu mua theo giá Mắc ca trên thị trường Úc.

+ Ngày 05/12/2023, UBND huyện Tuần Giáo đã ký kết biên bản ghi nhớ với Hiệp hội Mắc ca Việt Nam cùng các doanh nghiệp đối tác của Hiệp hội Mắc ca Việt Nam về việc hợp tác phát triển Mắc ca trên địa bàn huyện Tuần Giáo, giai đoạn 2023 – 2030, định hướng đến năm 2050.

- Tích cực làm việc với Tập đoàn TH về đầu tư xây dựng Nhà máy chế biến Mắc ca tại huyện Tuần Giáo (*hiện tại đã quy hoạch khu đất diện tích 15 ha tại xã Chiềng Sinh, ngay mặt đường Quốc lộ 279 để xây dựng nhà máy*). Song song với đó, huyện cũng tích cực hỗ trợ Tập đoàn TH tạo vùng lõi để giữ chân doanh nghiệp lâu dài tại huyện (*đến thời điểm hiện tại đã đo đạc quy chủ được 2.000 ha/tổng diện tích vùng lõi của doanh nghiệp là 4.000 ha*).

Trong quá trình triển khai thực hiện, UBND huyện luôn sát sao, thường xuyên kiểm tra cơ sở để chấn chỉnh, chỉ đạo kịp thời. Tham mưu tổ chức gặp mặt, đối thoại giữa Thường trực Huyện ủy với các hộ dân trồng Mắc ca, tiếp thu và trả lời trên 160 ý kiến của người dân; kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của người dân; đồng thời tuyên truyền, vận động người dân tích cực chăm sóc, bảo vệ cây Mắc ca. Hiện nay cây Mắc ca đang sinh trưởng tương đối tốt, **tỷ lệ sống trên 90%**, UBND huyện vẫn tiếp tục chỉ đạo các xã tăng cường tuyên truyền, vận động người dân tích cực chăm sóc, bảo vệ, đặc biệt là đảm bảo nước tưới cho cây Mắc ca vào mùa khô hanh 2023-2024.

Với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, phong trào trồng cây Mắc ca đã phát triển rộng khắp trên địa bàn toàn huyện, trở thành phong trào phát triển kinh

tế lớn nhất và được người dân ủng hộ, tham gia nhiều nhất từ trước đến nay. Qua đó tạo sự tin tưởng của người dân vào chính quyền, đây là điều kiện tiên quyết để làm nên thành công của Dự án và là tiền đề thuận lợi để triển khai các Dự án trong thời gian tới.

3. Một số tồn tại, hạn chế

- Công tác tuyên truyền, vận động người dân tham gia của một số xã còn hạn chế (diện tích lớn nhưng số lượng các hộ đăng ký tham gia ít). Lãnh đạo một số xã chưa quan tâm đúng mức, chưa thường theo dõi việc triển khai thực hiện các dự án trồng Mắc ca trên địa bàn dẫn đến chưa kịp thời, chủ động trong công tác chỉ đạo, điều hành.

- Một số hộ gia đình chưa tuân thủ các quy trình kỹ thuật trong trồng và chăm sóc cây Mắc ca như: Đào hố không đủ kích thước, trộn phân không đều, chưa quan tâm, chăm sóc, tưới nước cho cây... dẫn đến một số cây Mắc ca bị chết.

II. Định hướng phát triển cây Mắc ca năm 2024

Với mục tiêu xây dựng Tuần Giáo trở thành thủ phủ Mắc ca của tỉnh Điện Biên và vùng Tây Bắc, trong 2 năm (năm 2024 và 2025), mỗi năm huyện sẽ quyết tâm trồng trên 2.000 ha; phấn đấu đến năm 2025, huyện có trên 5.000 ha Mắc ca của người dân; phấn đấu mỗi hộ dân Tuần Giáo đều sở hữu khoảng 100 cây Mắc ca, sẽ tạo việc làm cho hàng chục nghìn lao động và trở thành nguồn thu nhập chính của các hộ gia đình, giúp người dân Tuần Giáo thoát nghèo bền vững.

Riêng đối với năm 2024, huyện xây dựng kế hoạch trồng mới 2.515 ha Mắc ca liên kết của người dân. UBND sẽ tiếp tục nghiên cứu, lồng ghép, huy động các nguồn vốn để triển khai các dự án trồng Mắc ca với chế độ chính sách hỗ trợ, đối tượng tham gia sẽ vẫn tương tự như năm 2023.

Rút kinh nghiệm từ những tồn tại trong quá trình triển khai thực hiện năm 2023 và triển khai thực hiện sớm kế hoạch năm 2024, ngay trong tháng 12/2023, huyện đã tổ chức “**Chiến dịch truyền thông Chương trình MTQG phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi trên địa bàn huyện Tuần Giáo**” với quy mô lớn chưa từng có, tổ chức tuyên truyền trực tiếp đến trên 17.000 người dân với 113 buổi, 89 địa điểm trên toàn huyện với mục đích là để bà con thay đổi nếp nghĩ, cách làm quyết tâm chuyển đổi cơ cấu nông nghiệp để thoát nghèo, vươn lên làm giàu và tổ chức cho người dân đăng ký trồng Mắc ca.

Tiếp tục hỗ trợ Tập đoàn TH đo đạc, hoàn thành quy hoạch vùng lõi với diện tích 4.300 ha; đồng thời đề nghị Tập đoàn triển khai các bước chuẩn bị đầu tư Nhà máy chế biến tại xã Chiềng Sinh.

Tiếp tục huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, quyết tâm cao, phối hợp chặt chẽ để thực hiện mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, trong đó có phát triển cây Mắc ca tại địa phương.

Trên đây là Báo cáo tình hình triển khai thực hiện các dự án trồng Mắc ca năm 2023 và định hướng phát triển năm 2024 của UBND huyện Tuần Giáo./.

Nơi nhận:

- Thường trực Huyện ủy;
- Thường trực HĐND huyện;
- Lãnh đạo UBND huyện;
- Các Đại biểu HĐND huyện;
- Các cơ quan, đơn vị thuộc huyện;
- UBND các xã, thị trấn.
- Lưu: VT, NN.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**

Lê Xuân Cảnh